

الدّرس الخامس: « المنادی »

- منادی:

هرگاه در عربی بخواهیم کسی را مورد خطاب قرار دهیم از «منادی» استفاده می کنیم، که در اکثر اوقات پس از حرف نادای «یا» می آید.

- منادی از نظر لغوی اسم مفعول است از باب مفاعلة به معنی «صدا زده شده»

نادی / ماضی / ینادی / مضارع / مصدر / مُناداة

**مهمترین حروف نداء در عربی عبارتند از: یا، ای، هیا، ای که از میان حروف ندا حرف «یا» بیشترین کاربرد در متون عربی دارد.

«اسلوب نداء: حرف نداء + منادی (فقط یک اسم)»

انواع منادی:

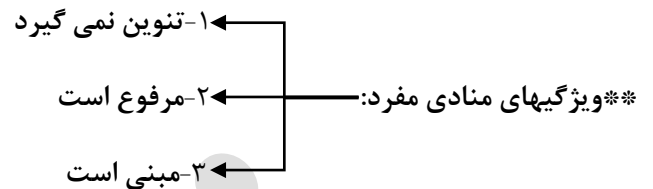
منادی مضاف

منادی مفرد

۱- منادی مفرد:

منظور از منادی مفرد این است که ما یک اسم را مورد خطاب قرار دهیم. و این اسم به کلمه ای دیگر اضافه نشده

است و می تواند به صورت مفرد و مثنی و جمع بیاید. **مثال:**

مثال:

- یا الله، إغفرْ ذُنُوبِنَا.. (الله: مناد)

- یا طالباتُ، لا تَتَكاسَلْنَ فِي قِرَاءَةِ الدَّرُوسِ. (طالبات: منادی)

- یا مسلمون، اِسْتَقِظُوا مِنْ نَوْمِ الغَفْلَةِ. (مسلمون: منادی)

نکات تکمیلی منادی مفرد:

نکته ۱: هر گاه بخواهیم کلمه ای را که دارای «ال» می باشد مورد ندا قرار دهیم از دو لفظ «أَيُّهَا مذکر»، «أَيُّهَا برای»

مونث» استفاده می کنیم. **مثال:**

يا أَيُّهَا المُسْلِمُونَ، اُعْبُدُوا رَبَّكُمْ. (در این جمله کلمه المسلمون مذکر است به همین جهت از لفظ «أَيُّهَا» استفاده کردیم)

يا أَيُّهَا الطَّالِبَةُ، لا تَتَكاسَلْ فِي أُمُورِكِ. (در این جمله کلمه «الطَّالِبَةُ» مونث است به همین جهت از لفظ «أَيُّهَا» استفاده کردیم)

نکته ۲- دقت کنید فقط کلمه ای / آیه نقش منادی دارد و عبارات «يا أَيُّهَا المُسْلِمُونَ و يا أَيُّهَا الطَّالِبَةُ» در جملات فوق **گروه**

منادایی هستند.

نکته ۳: اسم بعد از «أَيُّهَا و أَيُّهَا» همیشه «مرفوع» است.

نکته ۴- هرگاه کلمه «الله» مورد ندا واقع شد میتواند حرف ندا حذف شده و به جای «ياالله»، «اللهم» قرار گیرد که در واقع میم

مشدد در عوض همان «ياء» محذوف است. بنابراین لفظ جلاله «الله» به دو صورت منادا واقع می شود و هیچ فرقی با هم ندارند. و در هر دو حالت منادی مفرد محسوب می شود.

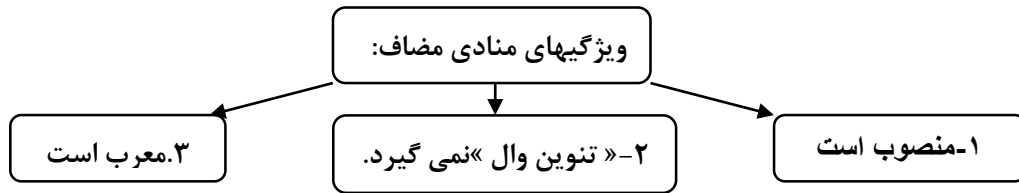
نکته ۵: هرگاه «من موصول» به معنای «کسی که» مورد ندا واقع شد، **منادی مفرد** محسوب میشود و علامت اعرابی اش پنهان

است.

مثال: يا مَنْ فِي الْبِحَارِ عَجَائِبُكَ. (من: منادی مفرد)

۲- منادی مضاف:

یعنی اسمی که مورد خطاب قرار میگیرد از « ترکیب اضافی » تشکیل شده باشد.

مثال: یا طَلَّابَ الْجَامِعَةِ، حَاوِلُوا لِرَفْعِ مُسْتَوَى دِرَاسِيَّتِكُمْ. (طلاب: منادی مضاف و منصوب، الجامعه: مضاف إليه)

ياغْفَارَ الذَّنُوبِ، إِغْفِرْ ذُنُوبَنَا. (غفار: منادی مضاف و منصوب، الذنوب: مضاف إليه)

نکته: اگر اسم های مثنی یا جمع مذکر سالم به عنوان منادی مضاف قرار بگیرند «نون» آنها حذف میشود

مثال: «یا+ معلمین+ المدرسه ← یا معلمی المدرسه» معلمی منادی مضاف و منصوب به ی

نکته: هرگاه در منادی مضاف مضاف الیه ضمیر ی متکلم باشد ضمیر ی متکلم می تواند حذف شود

یا رَبِّي = یا رَبِّ.

و یا اینکه حرف یا ضمیر ی متکلم با هم حذف شود. و در آخر کلمه « — کسره » باقی می ماند.

رَبِّ = رَبِّي = یا رَبِّ = یا رَبِّي. در همه حالات کلمه رب منادی مضاف است.

نکته: گاهی حرف ندا « یا » حذف می شود و این را از مفهوم و سیاق و ساختار جمله و قرائن عبارت می توان فهمید:

- اگر بعد از اسم ابتدای جمله، یکی از نشانه های زیر آمده باشد، آن اسم « منادی » است:

۱- فعل امر: یوسفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا. (ای یوسف از این کار رویگردان.)

۲- فعل نهی: حسینُ لَا تَخْرُجْ مِنَ الصَّفِّ. (ای حسین از کلاس خارج نشو)

۳- فعل ماضی مخاطب: محمدٌ كَتَبَتِ الدَّرْسَ: ای محمد، درس را نوشتی)

۴- فعل مضارع مخاطب: فاطمةُ تَكْتُبِينَ واجباتك. (ای فاطمه، تکالیف را می نویسی!)

۵- فعل ماضی متکلم: معلمٌ تَعَلَّمْتُ الدَّرْسَ. (ای معلم، درس را فراگرفتم)

۶- فعل مضارع متکلم: معلمٌ نَكْتُبُ واجباتنا فی البيت. (ای معلم تکالیفمان را در خانه می نویسیم)

۷- ضمیر مخاطب: رَبَّنَا أَنْتَ أَعْلَمُ مِنَّا بِمَنْ هَدَى. (ای پروردگار ما تو داناتر هستی از ما به کسی هدایت یافت)

۸- ضمیر متکلم: صديقي أَنَا طالبٌ في الصفِّ الحادي عشرِ ای دوست من، من دانش آموز کلاس یازدهم هستم)

← ۹- إِنْ : رَبَّنَا إِنَّا أَمْنَا . (ای پروردگار ما ، همانا ما ایمان آوردیم)

← ۱۰- لیت : معلّمی لیتنی نَجَحْتُ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ . (ای معلم من ، ای کاش در امتحانات موفق می شدم)

← ۱۱- لانفی جنس : تلميذٌ لا خیرَ فی الکذب . (ای دانش آموز ف هیچ خیری در دروغگویی نیست)

← ۱۲- ادات استفهام: طالب المدرسة هل دَرَسَ المعلمُ هذا الدرسَ . (ای دانش آموز مدرسه ، آیا معلم این درس را تدریس کرد)

نکته: اگر اسم ابتدای جمله را بتوانیم مبتدا در نظر بگیریم ویا اینکه جمله ای که در ادامه آمده است ، دارای فعل ویا ضمیر غایب باشد آن اسم دیگر منادا نیست.

- رَبَّنَا يَعْلَمُ مَا فِي صُدُورِنَا . (پروردگار ما می داند آنچه در سینه های ماست) (ربّ: مبتدا و مرفوع. زیرا بعد از کلمه رب فعل غایب « يَعْلَمُ » آمده است و خبر برای کلمه « رَبِّ » می باشد.

- زُمَّلَانَا إِسْتَطَاعُوا أَنْ يَتَقَدَّمُوا فِي الْمَجَالَاتِ الْعِلْمِيَّةِ . (همکلاسی هایمان توانستند در زمینه های علمی پیشرفت کنند..)

زُمَّلَاءُ : مبتدا و مرفوع ..إِسْتَطَاعُوا : فعل غایب در جایگاه خبر)

« سؤالات تستی »

۳۳- عَيِّنِ الْمَنَادِي الْمَضَافِ:

- (۱) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ ، لَانْتَعَزَّ بِصَلَاتِكَ فَإِنَّ الْأَمَانَةَ أَمُّهُ مِنْهَا !
(۲) يَا رَجُلُ ، مَا دَفَعَكَ أَنْ تَظْلِمَ أُسْرَتَكَ !
(۳) يَا صَادِقُ ، لِمَاذَا لَا تَدْرُسُ جَيِّدًا إِسْتِعْدَادًا لِلْإِمْتِحَانَاتِ !
(۴) وَوَلَدِي الْعَزِيزِ، لَاتَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ عَلَيَّ عَقْلَكَ سَبِيلًا !

۳۴- عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي الْمَنَادِي :

- (۱) يَا أَيَّتُهَا الْمَجْدُ ، لَاتَحْسَبْ أَنِّي لَأَسْتَطِيعُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَكَ !
(۲) يَا طَالِبِيْنَ الْعِلْمِ ، حَاوِلُوا فِي طَرِيقِ الْعِلْمِ كَثِيرًا !
(۳) يَا أَمِيرُ ، لَسْتَ مَفْلَحًا أَبَدًا ، وَهَذَا عَاقِبَةُ كَذِبِكَ !
(۴) يَا أَيُّهَا الْمُسْلِمِينَ ، عَلَيْكُمْ أَنْ تَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ !

۳۵- عَيِّنِ مَا لَا يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ الْمَنَادِي:

- (۱) أَوْلَادِي ، إِجْتَمِعُوا حَتَّى يَكْرُمُوا ذَكَرِي وَوَلَادَةَ أَبِيهِمْ !
(۲) أُمِّي أَنْتِ الَّتِي أَخَذْتَ يَدِي حَتَّى أَمْشِيَ فِي أَيَّامِ الصَّبَا !
(۳) رَبَّنَا إِنَّا كُنَّا فِي لِحْظَاتٍ أَصْبَحَ فِيهَا قَلْقَةٌ !
(۴) زَمِيلَاتُنَا نَحْنُ بِحَاجَةٍ إِلَى مَسْئُولَةٍ لِمَكْتَبِنَا ، هَلْ تَعْرِفْنَ أَحَدًا !

٣٦- عَيْن ما لَيْسَ فِيه المَنادى :

- (١) صديقتى أنت خير زميلاتى حناناً !
 (٢) أمّ أعلمينى عن سرّ نجاحك فى الحياة !
 (٣) أحمدُ أنشد قصيدَهُ حول فضيلةَ الأمّ !
 (٤) ربّنا يستجيبنا إذا دعواناه بإخلاص فى القلب !

٣٧- عَيْن كلمة « ربّ » لا يمكن أن يكون المَنادى :

- (١) « ربّنا آتنا فى الدنيا حسنةً وفى الآخرةً حسنةً »
 (٢) ربّنا إنّنا سمعنا منادياً ينادى للإيمان «
 (٣) ربّنا لا يحرمّ الزينةَ التى أحلّ لعباده !
 (٤) ربّنا أحمنّا وبلادنا من كلّ الجهات !

٣٨- عَيْن الخطأ فى المَنادى:

- (١) يا صاحبَ النعمةِ والإمتنان ، إرحمنا !
 (ب) يا الأغنياء ساعدوا المساكين واليتامى !
 (٣) يا مريمُ ، أجيبي أمّك ، إنّها تناديك !
 (د) يا مسلمات العالم ، حاولنَ فى اكتساب الحق !

٣٩- عَيْن المَنادى لَيْسَ مضافاً :

- (١) يا ربّ ، إرحم عبدك الضّعيف !
 (٢) أمّى الحنون ، أنت تبذلين لنا كلّ ما فى يدك !
 (٣) إلهى ، هب رحمتك الواسعة لمن تشاء !
 (٤) يا أيتها الأمّ ، أنت تساعدين أولادك فى إكتساب الخيرات !

٤٠- عَيْن المَنادى مضافاً :

- (١) يا قوم ، لاتعبدوا إلّا الله الواحد !
 (٢) يا من له العزّة والكمال !
 (٣) يا أيّها الناس ، لاتقولوا ما لاتفعلون !
 (٤) اللهمّ ، آتنا بصيرةً وحكمةً فى حياتنا !